

A szolgálati kutya alkalmazása a büntetés-végrehajtásban

A szolgálati kutyák jelenlegi helyzete

A büntetés-végrehajtási intézetek elsődleges feladata a fogvatartottak folyamatos őrzése, az intézetek napi életének zökkenőmentes megszervezése, irányítása, valamint az intézetek biztonságának fenntartása. A fenti feladatoknak való megfelelés érdekében – a bv. szervek épületeinek, építményeinek egyre romló műszaki állapotából, a fogvatartotti kör folyamatosan „keményedő” összetételéből és nem utolsósorban a jogszabályi előírások változásaiból eredően – a büntetés-végrehajtásnál napjainkra elengedhetetlenné vált a szolgálati kutyák alkalmazása.¹

A büntetés-végrehajtási szervezet jelenleg 170 db szolgálati kutyával rendelkezik, közülük kilenc kábítószer-kereső, kettő nyomkereső, a többi kutya pedig őr-járőr feladatot lát el. Annak ellenére, hogy a 2008. november 26-án az igazságügyi és rendészeti miniszter által jóváhagyott, a büntetés-végrehajtási szervezet *„Felelősen, felkészülten”* fejlesztési programjának *„Rend, biztonság”* pillérében célként jelent meg a szolgálati kutyák számának növelése, ez anyagi források hiányában eddig sajnos nem valósult meg, így továbbra is komoly gondot okoz a rendszerből kivont, leselejtezett kutyák megfelelő szintű pótlása.

A büntetés-végrehajtási intézetek nemzetközi elvárásoknak való megfelelésével összefüggő átfogó vizsgálat megállapításairól szóló 1040/2011. (III. 9.) Korm. határozat 3. pontja szerint *„A Kormány egyetért a biztonságos őrzéshez szükséges tárgyi feltételek biztosításával, de ezek részletes költségvetési kihatását be kell mutatni.”* A kormányhatározathoz készült előterjesztés 16 millió forintot tervez szolgálati kutyák beszerzésére és kiképzésére az alábbiak szerint:

- 2012-től 2016-ig évente 3 db kábítószer-kereső kutya beszerzése és kiképzése (évente 2,4 MFt);
- 2012-től 2016-ig évente 7 db őr-, járőr-kutya (évente 0,7 MFt);
- 2017-ben 5 db őr-, járőr-kutya (0,5 MFt).

A fenti fejlesztésre azért is szükség van, mert a büntetés-végrehajtási szervezet kábítószer-kereső kutyáinak helyzete lassan a 24. órába lép, nem halogatható tovább az előrelépés, a darabszám növelése. Ma már mindössze 9 db ilyen, speciális képzettségű kutya van a bv. szervek állományában, számuk az utóbbi három év alatt folyamatosan csökkent, a meglévő állomány elöregedése miatt a Szegedi Fegyház és Börtönben, valamint a Pálhalmi Országos Bv. Intézetben is várhatóan rövid időn belül le kell selejtezni a kutyát. Az ilyen jellegű, speciális képzettségű kutyákra pedig a kábítószeres vagy az egyéb pszichotróp anyagok előtallálása érdekében feltétlenül szükség van a börtönökben.

¹ Frigyer László – Gregori Attila: Szolgálati kutya alkalmazása. Budapest, IRM, 2007. 3. oldal

Kábítószer-kereső kutya beszerzésére és vezetőjével együtt történő kiképzésére utoljára 2008-ban volt lehetőség. Korábban a büntetés-végrehajtási szervezet kábítószer-kereső kutyáinak és vezetőiknek a képzését, továbbképzését, illetve évenkénti egyhetes összevont képzését a Nemzeti Adó- és Vámhivatal elődje, a Vám- és Pénzügyőrség kutyás szakemberi végezték. Jogszabályi akadályok miatt 2010-től az akkori VPOP már nem tudta a képzéseket elvégezni, csak a kutyák éves minősítésére volt lehetőség. Az eltelt időszakban folyamatosan kerestük az együttműködés lehetőségét mind a VPOP-val, mind pedig új irányvonalként a rendőrség dunakeszi kutyakiképző központjával, azonban a megbeszélések nem vezettek eredményre. Ennek elsősorban az volt az oka, hogy a képzések költségét elsődlegesen fogvatartotti munkával kellett volna kompenzáltunk, de erre nem nyílt lehetőség.

Ezirányú szakmai kapcsolatunk az azóta a VPOP és az APEH összevonásából létrejött Nemzeti Adó- és Vámhivatallal végleg megszakadni látszik, mert az a saját állományával kapcsolatos megnövekedett feladatai miatt sajnos már nem tudja a bv. intézetek kábítószer-kereső kutyáinak képzését elvégezni. Ebből adódóan a büntetés-végrehajtási szervezet a kábítószer-kereső kutyák képzésével kapcsolatos feladatokat a jövőben a rendőrséggel együttműködve kívánja végrehajtani.

Jogszabályi háttér

A szolgálati kutyák alkalmazásával kapcsolatos jogszabályok áttekintését a büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvény 1. § (1) bekezdésében foglaltakkal kell kezdeni: „A bv. szervezet a külön törvényben meghatározott szabadságelvonással járó büntetéseket, intézkedéseket, büntetőeljárásai kényszerintézkedéseket, a szabálysértés átváltoztatása folytán megállapított elzárást végrehajtó állami, fegyveres rendvédelmi szerv.”²

A fentiekben leírt feladatok megvalósításához a büntetés-végrehajtási szervezet kényszerítő eszközökkel rendelkezik, amelyek alkalmazására a törvény feljogosítja: „A bv. szervezet hivatásos szolgálati jogviszonyban álló tagja feladatának jogszerű teljesítése során – amennyiben más intézkedés nem vezet eredményre – ez e törvényben meghatározott kényszerítő eszközök alkalmazására jogosult és köteles.”³

A büntetés-végrehajtási szervezet részére a törvény a testi kényszert, a bilincset, a könnygázt, az elektromos sokkolót, illetve a gumibotot, valamint a szolgálati kutyát és a lőfegyvert nevezi meg, mint alkalmazható kényszerítő eszközt. Itt meg kell jegyezni, hogy a 15. § (2) bekezdése alapján „Ha a rendszeresített kényszerítő eszköz nem áll rendelkezésre, vagy a használatára nincs lehetőség, más eszköz is igénybe vehető, amennyiben a helyettesített eszköz alkalmazásának feltételei fennállnak, és az alkalmas az intézkedéssel elérni kívánt cél megvalósítására.”⁴

A 21. § meghatározza a szolgálati kutya alkalmazásának eseteit:

„(1) Szájkosárral ellátott szolgálati kutya – pórázon vagy anélkül – akkor alkalmazható, ha a testi kényszer alkalmazásának a feltételei fennállnak.

(2) Szájkosár nélkül szolgálati kutya pórázon akkor alkalmazható, ha az intézet, illetve a fogvatartás biztonságát veszélyeztető csoportosulás enyhébb kényszerítő eszközzel nem

² 1995. évi CVII. törvény a büntetés-végrehajtási szervezetről 1. § (1)

³ 1995. évi CVII. törvény a büntetés-végrehajtási szervezetről 1. § (2)

⁴ 1995. évi CVII. törvény a büntetés-végrehajtási szervezetről 15. § (2)

oszlatható szét, vagy ha az a személyi állomány tagjának az intézkedésével szemben tanúsított aktív ellenállás leküzdéséhez szükséges.

(3) Szájkosár és póráz nélkül szolgálati kutya

a) személyi sérüléssel fenyegető támadás, illetve az életet vagy a testi épséget közvetlenül fenyegető magatartás elhárítására,

b) az elzárást töltő személy kivételével a fogvatartott szökésének a megakadályozására és a megszökött fogvatartott elfogására alkalmazható”.⁵

A szolgálati kutyák alkalmazásának jelentőségét jelentősen növelte, hogy a 2007. évi XXVII. törvény, amely a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény és más büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról rendelkezett, hatályon kívül helyezte az 1995. évi CVII. törvény a büntetés-végrehajtási szervezetről 22. § (3) g) és h) pontját, amely szerint lőfegyver volt használható: „g) a fogvatartott szökésének megakadályozására; h) a megszökött fogvatartott elfogására, amennyiben a fogva tartás oka szándékos emberölés, vagy az alábbi bűncselekmények elkövetése: az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása, rombolás, kémkedés, népirtás, közveszély okozás, terrorcselekmény, légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése, továbbá, ha a lőfegyverhasználat e törvény szerinti egyéb feltételei fennállnak.”

A fentiek alapján a fogvatartott szökésének megakadályozása és a megszökött fogvatartott elfogása során alkalmazható lőfegyverhasználat szabályainak szigorításával egyértelműen előtérbe került a szolgálati kutyák alkalmazásának kérdése. Ezt a büntetés-végrehajtás is felismerte, így a „Felelősen, felkészülten” fejlesztési program „Rend, biztonság” pillérében célként jelent meg a szolgálati kutyákkal végzett őrzés-védelem és járőrözés, továbbá a nyomkövetés és a kábítószer-keresés feladatainak eredményesebb ellátása, valamint a szervezet saját kutyatenyészetének kialakítása.

A programban meghatározottak, az állatok tartásával kapcsolatos jogszabályok időközbeni változása, illetve a szolgálati kutyák alkalmazásának gyakorlati tapasztalatai alapján 2010-ben időszerűvé vált az akkor már több mint 10 éve hatályos, a büntetés-végrehajtási szervezetenél a szolgálati kutyás tevékenységet szabályozó, a szolgálati kutyák alkalmazásáról szóló 1-1/60/1999. OP intézkedés és az annak mellékleteként kiadott Módszertani Útmutató átdolgozása, illetve szakutasítás formájában történő kiadása.

Az új szabályozás elkészítésének szükségességét felismerve az országos parancsnok biztonsági és fogvatartási helyettese munkacsoportot hozott létre a szakutasítás kidolgozására. A munkára az Országos Parancsnokság Biztonsági Főosztálya szakemberei mellett olyan, szakmai és gyakorlati tapasztalattal rendelkező kutyatelep-vezetők és kutyavezetők kaptak felkérést, akik tisztában vannak egyrészt a kutyás szakma ismereteivel, másrészt azokkal a problémákkal, amelyek a napi szolgálatellátás során keletkeznek.

A bizottság előkészítő munkáját követően 2012. május 1-én lépett hatályba *A büntetés-végrehajtási szervezet szakutasítása a szolgálati kutyák rendszeresítésére, beszerzésére, tartására, kiképzésére és alkalmazására* (a továbbiakban: Szakutasítás).

⁵ 1995. évi CVII. törvény a büntetés-végrehajtási szervezetről 21. §

Az új szabályozás magát a Szakutasítást és annak négy mellékletét – Értékelési szabályzat a szolgálati kutyák minősítő vizsgájához; A szolgálati kutyák nyilvántartásához kapcsolódó nyomtatóanyagok; Képzési célú kábítószer kezelési szabályzat; Oktatási segédlet a büntetés-végrehajtási szervezet járőr szolgálati kutyáinak képzéséhez – tartalmazza.

A Szakutasítás hatályba lépésével bekövetkező fontosabb változások

A bizottság munkája során alapvető szempont volt, hogy az addig jól működő gyakorlatok, mechanizmusok továbbra is megmaradjanak, de egyértelművé vált, hogy több kérdésben is fontos változtatások bevezetésére van szükség. Figyelembe kellett azt is venni, hogy a büntetés-végrehajtási szervezetnél a szolgálati kutyákat nem csak kényszerítő eszközként, hanem objektumörzésre, biztosítási feladatok ellátása, nyomkövetésre, illetve keresőmunkára is alkalmazzuk.

A szabályozás kidolgozásában részt vevők egyöntetű véleménye szerint – a fentiek figyelembe vételével – szükséges volt meghatározni azokat a kutyafajtákat, amelyek alkalmasak a büntetés-végrehajtási szolgálatra, az azzal járó feladatok megoldására. A Szakutasításban foglaltak alapján a jövőben a büntetés-végrehajtási szervezetnél csak német juhász, rottweiler és malinois fajtájú kutyákat lehet beszerezni és alkalmazni. Külső jegyeik, illetve belső adottságaik alapján a bv. szervek korábban is döntően ezeket a fajtákat alkalmazták, de akadtak olyan intézetek, amelyek sikertelenül kísérleteztek különböző fajtájú pásztorkutyák és dogok rendszerbe állításával. Ezek a próbálkozások egytől-egyig sikertelennek bizonyultak, a kutyákat le kellett selejtezni, ezáltal rengeteg ráfordított pénz, energia és idő veszett kárba.

A jövőben minden szolgálati kutyának csak egy vezetője, egy kutyavezetőnek pedig legfeljebb két, érvényes minősítéssel rendelkező kutyája lehet. Ez néhány, kisebb bv. intézetnél, ahol többgazdás kutyákat alkalmaztak, átszervezéssel, kényelmetlenséggel jár, de erre a változtatásra feltétlenül szükség volt, hiszen gondoljunk bele, hogy mennyit ér az az ör- vagy járőr kutya – amely kényszerítő eszközként is használható –, ha több gazdától, szélsőséges esetben akár fogvatartottaktól is elfogad utasításokat. Az érvénybe lépett szabályozással ez a probléma kiküszöbölhető.

A Szakutasítás kiadásával az Országos Parancsnokság feladatai között több új elem jelent meg: számos feladat, így a beszerzés, a minősítés, illetve a selejtezés is központi irányítás, ellenőrzés alá került, továbbá a bv. intézetek által beküldött adatok alapján lehetővé válik az országos szolgálati kutyás állománytábla létrehozása.

Egy szolgálati kutya kiképzése komoly összegbe kerül, ezért a büntetés-végrehajtásnak alapvető érdeke, hogy olyan állatokat szerezzen be, amelyek hosszabb távon alkalmasak a szolgálat ellátására.

A Szakutasítás kiadását megelőzően a szolgálati kutyák beszerzése – a bv. szervek anyagi forrásainak hiányában – elsődlegesen ajándékozás vagy jelképes összegért való vásárlás formájában valósult meg. Az új szabályozás az ajándékozás útján történő beszerzésre már nem ad lehetőséget, hanem az csak vásárlással, illetve komoly feltételekhez kötött saját tenyésztés útján történhet. Annak érdekében, hogy a bv. szervek csak megfelelően előképzett, minőségi kutyákat szerezzenek be, azokat a vásárlás előtt az Országos Parancsnokság által felállított bizottság szemrevételezi.

A bizottság vezetője a BVOP Biztonsági Főosztálya beosztottja, tagja a vásárló bv. szerv biztonsági osztályvezetője vagy kutyatelep-vezetője, továbbá egy másik bv. intézet kutya-telepvezetője. Megvásárolni csak 1-3 év közötti kutyákat lehet.

Az előzetes szemlén a bizottság vizsgálja a kutya megjelenését, küllemét, mozgását, elsődleges reakciót, ösztönös adottságait, fogáskésztségét; a kialakult vélemény alapján jegyzőkönyv felvétele mellett dönt a megvásárlásának lehetőségéről. Garanciális elemként lett bevezetve a 30 napos karantén időszak, amit az adásvételi szerződésben ki kell kötni. Ez idő alatt el kell végeztetnie a bv. szervnek azokat, a Szakutasításban egyértelműen, tételesen meghatározott egészségügyi vizsgálatokat, amelyek közül a legfontosabb a csípőröntgen. Mivel ennek a vizsgálatnak az elvégzése korábban nem volt előírva, költségtakarékosság miatt több bv. szerv nem végeztette el, pedig ennek a másképp ki nem szűrhető rendelkezésszerűen a fennállása szolgálatra alkalmatlanná teszi a kutyát.

A beszerzés vonatkozásában szintén új elemként jelentkezett, hogy a megvásárolt kutyákat csak akkor lehet állományba venni, ha azonosító chippel látták el őket.

Ezek az előírások, intézkedések nyilvánvalóan költségeket jelentenek a bv. szervek részére, de garantálják, hogy a büntetés-végrehajtási szervezetenél hosszú távú szolgálatra alkalmas, jó minőségű és egészséges kutyákat alkalmazzunk.

A munkacsoport az aktuális vezetői elvárásnak, illetve a bv. kutyás szakma igényének megfelelően megvizsgálta a központi kutyatelep és a saját tenyésztés kialakításának lehetőségét, feltételeit. Felmértük a fentiek kialakításához alkalmas bv. szervek infrastrukturális és személyi feltételrendszerét, továbbá egyeztetéseket folytattunk a Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Karának szakembereivel is.

Ezeknek az egyeztetéseknek, valamint a rendelkezésre álló feltételeknek az értékelése után a bizottság a központi kutyatelep kialakításának lehetőségét – elsősorban a hiányzó személyi és anyagi feltételek miatt – elvetette. Az új szabályozásba ugyanakkor bekerült a bv. szervek által történő saját tenyésztés lehetősége, azonban olyan feltételek közé szorítva, amely arra inspirálja az intézeteket, hogy elsősorban vásárlással szerezzenek be kutyákat. A bv. szervek a vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a szükséges személyi, tárgyi, anyagi feltételek megléte esetén a BVOP Biztonsági Főosztálya vezetőjének engedélye alapján kezdhetnek kutyatenyésztésbe. Az azzal kapcsolatos további feltételekre a későbbiekben részletesebben kitérek.

A szolgálati állatok selejtezése is központi irányítás alá került. Ennek célja az esetleges visszaélések megelőzése, az egészséges, szolgálatra alkalmas kutyák indokolatlan selejtezésének megakadályozása. A selejtezési eljárás – a beszerzéshez hasonlóan – bizottság felállításával, illetve az állat szemléjével, a kapcsolódó iratok, állatorvosi vélemények áttekintésével zajlik. A bizottság ezek megtekintése után jegyzőkönyvben nyilatkozik a kutya további alkalmasságát illetően.

A megfelelő személyi és tárgyi feltételek hiányában a szolgálati kutyák alkalmazásának jelenleg az egyik legproblémásabb pontja a képzések, minősítések rendszere. A lefolytatott cél-, valamint átfogó szakterületi ellenőrzések tapasztalatai alapján számos bv. intézetben akadályokba ütközött a különböző szintű képzések végrehajtása. Több bv. intézetben nem tartották meg a szinten tartó képzéseket, elsősorban arra hivatkozva, hogy a szolgálati feladatok miatt erre nem volt elég idő, illetve nem álltak ren-

delkezésre a képzéshez szükséges akadályok, eszközök és felszerelések. A szinten tartó képzések megtartásának hiányában a szolgálati kutyák hadrafoghatósága csökken.

A másik megoldásra váró probléma a szolgálai kutyák évente kötelező minősítésével kapcsolatosan állt fenn. A már hatályon kívül helyezett, a szolgálati kutyák alkalmazásáról szóló 1-1/60/1999. OP intézkedés alapján ezt a bv. intézet erre a célra létrehozott bizottsága végezte el. A bizottság vezetője az a gazdasági vezető vagy annak helyettese volt, aki az esetek döntő többségében szakmai hozzáértés hiányában, főként gazdasági megfontolások alapján ítéltethetett a kutyák alkalmazhatóságáról, selejtezésének szükségességéről, ezzel összefüggésben a kutyavezető esetleges felelősségre vonásának szükségességéről is.

A kutyás szakmai munka színvonalának emelése érdekében rendet kellett tenni ezekben a kérdésekben, ezért a Szakutasítás a szolgálati kutyák minősítésével kapcsolatos feladatokat központi irányítás alá helyezte, a képzések vonatkozásában pedig komoly, alapvető változtatásokat írt elő.

Kialakításra került a büntetés-végrehajtási szervezeten belül egy olyan képzési rendszer, amely szerint a szolgálati kutyák és vezetőik részére alap-, szinten tartó, valamint továbbképzéseket kell tartani. Nagyon fontos változás, hogy az alapképzés időtartama a korábbi 6 hetes intervallumról 12 hétre nőtt, és csak olyan bv. szervnél lehet végrehajtani, amely rendelkezik kutyateleppel és hivatásos állományú kutyakiképzővel. Az alapképzés időtartamának növelése lehetőséget ad arra, hogy a kutya és a kutyavezető között mélyebb kapcsolat alakuljon ki, ami a képzés hatékonyságát és a későbbi munkát is nagyban befolyásolja. A másik fontos dolog a kutyavezetők elméleti képzése. Minden kutyavezetőnek tisztában kell lennie az alapvető képzési tematikák tartalmával, ismernie kell a szolgálati kutyák alkalmazásának jogszabályi hátterét, és azt a szolgálatellátás során, megfelelő, illetve határozott intézkedéskultúra mellett alkalmaznia kell.

Jelenleg csak a tököli Fiatakorúak Bv. Intézete rendelkezik hivatásos állományú kutyakiképző beosztással, az ott dolgozó szakember már korábban is sikeresen vett részt más bv. szervek kutyáinak képzésében. Természetesen más bv. szervek részére is lehetőség van kutyakiképző státusz létesítésére, ehhez azonban a kutyák képzésében jártas szakemberre, illetve megfelelő infrastruktúrára van szükség. Ennek megvizsgálása, elbírálása a BVOP Biztonsági Főosztálya hatásköre.

Az alapképzés elméleti és gyakorlati része a Sopronkőhidai Fegyház és Börtönben kutyatelep-vezetői beosztást ellátó Kolerics Péter bv. zászlós által összeállított, fényképekkel illusztrált Oktatási segédlet alapján történik. Az alapképzést követő vizsga és a minősítés központi felügyelet mellett zajlik majd a jövőben.

A szinten tartó képzésekre a korábbinál többet, heti 4 órát kell fordítani, úgy, hogy az elvégzett gyakorlatok 60%-a szituációs elem legyen. A végrehajtott képzéseket tervezni, illetve dokumentálni kell. Ezek a változtatások egyértelműen a szakmai munka színvonalának emelésére irányulnak, még akkor is, ha ez a szolgálat tervezése, szervezése során nehézségeket okoz. Ebben a szakmában a sikereket csak és kizárólag munkával lehet elérni.

A továbbképzések megszervezése a BVOP Biztonsági Főosztálya feladata. A jövőbeli elképzelések között regionális jellegű összevonások megszervezése,

továbbá a kábítószer-kereső kutyavezetők éves, egyhetes időtartamú továbbképzésének ismételt megtartása is szerepel.

A szolgálati kutyák minősítését az alapfokú tanfolyam végeztével, azt követően pedig 12 havonta kell elvégezni. A minősítés végrehajtása szintén központi irányítás alá került, azt a Biztonsági Főosztály által kijelölt bizottság hajtja végre. Ennek tagja a Biztonsági Főosztály beosztottja, az érintett bv. szerv kutyatelep-vezetője vagy biztonsági osztályvezetője, illetve egy másik, kijelölt bv. szerv kutyatelep-vezetője.

A vizsga a Szakutasítás mellékletét képező Értékelési szabályzatban meghatározott feladatok végrehajtásával és az ott leírt módon történő értékelésével fog zajlani. Az Értékelési szabályzat tartalmazza a fegyelmező, az ügyességi, az őrző-védő és a szituációs gyakorlatok végrehajtásának módját, a hibákat, valamint az értük levonható pontszámokat.

A központi minősítés bevezetésére 2013. január 1-jétől kerül sor. Az első évben, véleményem szerint, több kutya és vezetője esetében fog a bizottság alkalmatlan minősítést kiadni, bár nem ez az elsődleges cél. Azt tartom fontosnak, hogy két-három éven belül a szakmai színvonal olyan szintre emelkedjen, hogy alkalmatlanság vagy képzetlenségből eredő hiányosságok miatt ne kelljen kutyát leselejtezni, vagy a minősítő vizsgán megbuktatni. Az elképzelések szerint a minősítő vizsgákat regionálisan fogjuk végrehajtani, olyan bv. intézetekben, amelyek megfelelő és felszerelt kiképzőpályával és szituációs gyakorlatokra alkalmas helyiségekkel rendelkeznek. A minősítő vizsgák részletes kidolgozása még folyamatban van.

Fentebb már kitértem rá, hogy a bizottság megvizsgálta a saját tenyészet kialakításának a lehetőségét, amelyet végül elvetett. A Szakutasítás azonban elvben lehetőséget ad a bv. szervezeteknek a tenyésztésre – amellet, hogy kijelenti: a bv. szervezet kutyaállományának pótlása, a kutyák számának növelése elsősorban vásárlás útján történik –, azonban csak központi engedéllyel és csak a rendszeresített fajták vonatkozásában, a Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesületének aktuális tenyésztési szabályzata alapján. A tenyésztési engedéllyel rendelkező intézeteknek a tenyésztési kívánt fajta függvényében fajtaklub tagsággal kell rendelkezniük, és a tenyésztésnek, a tenyészegyek kiválasztásának minden tekintetben meg kell felelnie a fajtaklub aktuális tenyésztési szabályzatának, a szabályzat egészségügyi és egyéb előírásainak. Az együttműködéshez rendelkezni kell tagsággal, illetve a tenyésztési kívánt kutya fajtatagságával is.

Ezekre a garanciákra azért volt szükség, mert a bv. szervezetek nem rendelkeznek olyan személyi és technikai feltételekkel, amelyek szükségesek a megfelelő minőségű egyedek tenyésztésére.

Összegzés

A Szakutasítás kiadásával a büntetés-végrehajtási szervezet nagyot lépett előre a szolgálati kutyás tevékenység szabályozása, egységesítése terén, amelynek eredményei, véleményem szerint, két-három éven belül fognak jelentkezni. Ennyi idő alatt el kell jutni oda, hogy a bv. szervezet állományába tartozó szolgálati kutyák és vezetők azonos szintű tudással, képzettséggel rendelkezzenek, amelyet a központi minősítő rendszer és a megnövekedett időtartamú, egységes alapképzés garantál. Természete-

sen a cél eléréséhez sok munkára lesz szükség, amely vonatkozik mind az Országos Parancsnokság munkatársaira, mind pedig a végrehajtó állományra is.

Az új szabályozás hatályba lépése óta viszonylag rövid idő telt el, azonban a kutyák selejtezése és beszerzése során szerzett tapasztalatok kedvezőek voltak, továbbá a kutyás végrehajtó állomány tagjai is pozitívan nyilatkoztak a Szakutasításról, amelynek a kiadását ők maguk is időszerűnek tartották.

Kisebbségi „fanyalgás” csak az alapképzés időtartamának 12 hétre történő felemelésével kapcsolatosan hallatszott, mondván, hogy családos emberek részére túl hosszú ez az időszak, amit a jelen körülmények között Tökölön kell eltölteni. Ez valóban így van, de egyrészt a képzési idő megnövelésére szükség volt a szakmai munka színvonalának emelése érdekében, másrészt pedig más bv. szervezeteknek is lehetőségük van hivatásos kutyakiképző beosztás létesítésére, ami megoldaná nem csak ő, de a régiójukba tartozó bv. intézetek ilyen jellegű gondjait. Nyilvánvaló, hogy ehhez – mint fentebb is jeleztem – megfelelő személyi és tárgyi feltételekre van szükség.

Évek óta visszatérő probléma a leselejtezett kutyák megfelelő pótlása, amely csak elegendő anyagi forrás mellett biztosítható. Az lenne ideális, ha a büntetés-végrehajtási szervezet is potenciális vásárlóként tudna megjelenni a kutyás piacon, nem pedig sok esetben szerencsével, elsődlegesen a vételárat szem előtt tartva tudjon alkalmas, előképzett kutyákat beszerezni.

A másik, egyre égetőbb probléma a kábítószer-kereső kutyák számának folyamatos csökkenése és a meglévő állomány elöregedése. Tekintettel arra, hogy a büntetés-végrehajtás nem rendelkezik megfelelő személyi és tárgyi feltételekkel az ilyen jellegű, speciálisan képzett kutyák saját berkeken belül történő képzésére; fejlődés és előrelépés kizárólag a szükséges anyagi forrás biztosításával, valamint megfelelő, a kiképzésben, illetve a képzésben segítséget nyújtó partner szerepvállalása esetén következhet be. Ennek hiányában rövid időn belül eltűnhetnek az ilyen jellegű kutyák a büntetés-végrehajtási szervezet rendszeréből.

Végezetül meg kell említeni, hogy az elmúlt időszakban előrelépést tudtunk elérni a nemzetközi kapcsolatok terén. A szlovák büntetés-végrehajtási szervezet által szervezett kábítószer-kereső és járőrversenyekről most már elmondható, hogy rendszeresen részt veszünk rajtuk, de szlovákiai kollégáink is minden évben eljönnek a Sopronkőhidai Fegyház és Börtön által rendezett szolgálatikutyá versenyre. Nagy örömet jelentett számunkra, hogy a tavalyi évben Sopronkőhidán a Budapesti Fegyház és Börtön állományába tartozó Nagy Henrik bv. törzsőrmeister az őrző-védő kategóriában le tudta győzni szlovák ellenfelét, ami annak tükrében különösen szép eredmény, hogy északi szomszédunk büntetés-végrehajtási szervezete jelenleg mind az anyagi, mind pedig a tárgyi feltételek terén előrébb jár nálunk. Az általuk képviselt szakmai színvonal elérése nálunk is megvalósítható kemény munkával és nem utolsósorban anyagi források bevonásával, amire a 1040/2011. számú kormányhatározat elfogadásával remény mutatkozik.

Véleményem szerint a Szakutasítás kiadása új lendületet adhat a kutyás szakmában dolgozó állomány tagjai részére, akik eddig is erőn felül teljesítve kiváló munkát végeztek, ami a büntetés-végrehajtás jelen körülményei között különösen értékelendő, tiszteletre méltó magatartás.